

Případy zneužití internetu či počítačových programů

Zřejmě nejčastěji jde o případy podvodu, který trestní zákoník č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů definuje takto:

§ 209

Podvod

(1) Kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 větší škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného,
c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo
d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,
a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo
b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

Pro určení přesné kvalifikace trestné činnosti je nutno znát výši škody, kdy trestní zákoník používá termínů „škoda nikoli nepatrná, nikoli malá, větší, značná, velkého rozsahu“. Nejde o vágní termíny, přesnou definici totiž poskytují výkladová ustanovení v § 138:

§ 138

Hranice výše škody, prospěchu, nákladů k odstranění poškození životního prostředí a hodnoty věci a jiné majetkové hodnoty

(1) Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5 000 Kč, škodou nikoli malou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 25 000 Kč, větší škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 50 000 Kč, značnou škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 500 000 Kč a škodou velkého rozsahu se rozumí škoda dosahující nejméně částky 5 000 000 Kč.

(2) Částek uvedených v odstavci 1 se užije obdobně pro určení výše prospěchu, nákladů k odstranění následků poškození životního prostředí, hodnoty věci a jiné majetkové hodnoty.

Často dochází také k tomu, že jednání pachatele směřuje k vylákání finanční částky menší než 5.000,-Kč (= škoda nikoli nepatrná), pokud by se jednalo o ojedinělý útok, bylo by takové jednání přestupkem.

ALE!!! Pokud pachatel takové či podobné jednání „opakuje“, mohou se za určitých podmínek jednotlivé škody sčítat a tak naplnit minimální hranici škody pro posouzení jednání pachatele jako trestného činu podvodu. Ustanovením, které toto umožňuje, je § 116 trestního zákoníku:

§ 116

Pokračování v trestném činu

Pokračováním v trestném činu se rozumí takové jednání, jehož jednotlivé dílčí útoky vedené jednotným záměrem naplňují, byť i v souhrnu, skutkovou podstatu stejného trestného činu, jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku.

Případy:

1.

Pachatel prostřednictvím serverů www.aukro.cz, www.bazos.cz, www.avizo.cz a jiných nabízel notebook za velmi výhodnou cenu. Zájemci, který na nabídku zareagoval, poslal číslo svého účtu a notebook slíbil zaslat poté, co mu budou peníze připsány na účet. Když zájemce peníze poslal, přestal s ním komunikovat. Díky číslu účtu byl sice pachatel pro policii dohledatelný, avšak peníze už neměl.

(poměrně častá kauza podvodu, případy se liší v podstatě jen draženým/prodávaným předmětem, nejčastěji jde o právě o laptopy, mobilní telefony, navigace apod.)

2.

Ještě rizikovějším je nákup v zahraničí:

Poškozený si usmyslel zakoupit ojetý automobil v zahraničí, a to z nabídky na www.mobile.de. Poté, co zareagoval na jeden ze zveřejněných inzerátů, vyzvala ho údajná prodávající vystupující pod jménem Linda Gordon k zaslání částky 8 550,- EUR (217 000,- CZK) na účet vedený slovenskou bankou pro údajného zprostředkovatele transakce jménem C. H., spolupracovníka společnosti ECO Treuhand (podstatou jejích služeb je to, že platba mezi kupujícím a prodávajícím probíhá přes její úschovní účet, přičemž prodávajícího ujistí, že kupující peníze odeslal a současně mu je vyplatí až poté, co kupující potvrdí, že dostal v pořádku správné zboží). Poškozený výzvy uposlechl a příslušnou částku na daný účet zaslal, na vozidlo však čekal marně. Ověření, že ECO Treuhand takovou transakci eviduje, učinil nejenže až po odeslání peněz, ale s ještě dalším časovým odstupem, v němž se nechal ukolébat e-mailovými ujištěními prohané Lindy, že obchod bude dokončen a že pouze došlo k zpoždění zpracování platby u ECO Treuhand. Šetření tohoto podvodu v podstatě skončilo zjištěním, že účet ve slovenské bance byl založen osobou, která se prokázala zfalšovaným francouzským pasem ...

3.

Bezpečný není ani aukční portál eBay – doplatil na to zájemce o termokameru nabízenou prodávajícím údajně z Velké Británie. Proávající vystupující pod jménem Sarah Callaghan požadovala platbu bankovním převodem s tím, že až po jejím provedení odešle zboží. Kupujícího nevarovalo ani její odmítnutí nabídky provést platbu přes PayPal či odmítnutí osobního převzetí zboží v Londýně, ba ani

skutečnost, že účet uvedený prodávající byl veden na zcela jiné jméno. Platbu ve výši cca 140 000,- Kč provedl a na termokameru do dnešního dne čeká. eBay k dotazu policejního orgánu sdělil, že pravděpodobně došlo k prolomení hesla a zneužití účtu skutečné S. C. na eBay; nasvědčuje tomu i zjištění, že e-mailová komunikace prodávajícího byla vedena z IP adres providerů ve Velké Británii a USA. Věc tohoto podvodu je dosud v šetření.

4.

Nemusí se ovšem jednat pouze o nákup a prodej zboží – značně rozšířené a též zneužívané jsou buď přímé nabídky zaměstnání nebo alespoň jeho zprostředkování, nabídky au-pair pobytů a podobně. Od důvěřivých obětí jsou lákány spíše malé částky v řádu stovek obvykle v cizí měně (EUR, GBP) – poplatek za vyřízení různých povolení, víz, dopravy, ubytování a podobně. Typickým rysem tohoto typu podvodu je prvotní požadavek jedné konkrétní spíše menší částky s tím, že žádná další požadována nebude, jakmile však poškozený vyhoví a peníze pošle, vyskytnou se náhle komplikace, na jejichž řešení je třeba vynaložit další a další (samozřejmě vždy již konečné) finanční prostředky.

5.

Naprosto odstrašujícím případem naivity a neopatrnosti poškozeného je „nigerijský podvod“, v mé praxi tedy spíše „senegalský“ ☺:

Poškozená uveřejnila na internetu svůj inzerát, jehož prostřednictvím hledala společníka k cestování. Na tento inzerát e-mailem z e-mailové schránky g_koneh1@yahoo.com zareagovala osoba vystupující pod jménem Goodnes Koneh, která uvedla, že je uprchlicí ze Sierra Leone a v současné době je umístěna v uprchlickém táboře v Senegal. Po výměně několika e-mailů požádala poškozenou o pomoc při získání dědictví ve výši 4 500 000 USD, které jí měl zanechat její otec Dr. Oliver Koneh. Tyto finanční prostředky měly být uloženy na bankovním účtu vedeném bankou Banque Islamique du Senegal. Poškozená měla uhradit částku 1 870,- EUR určenou údajně na platby (bankovní poplatky a právní služby advokáta Goodness Koneh pana Abdou Karim Gueye) spojené s uvolněním dědictví pro Goodness Koneh. Osoba, popřípadě osoby vystupující jako Goodness Koneh či Abdou Karim Gueye dále poškozenou přesvědčovaly o tom, že dědictví 4 500 000,- USD bude převedeno do její správy, aby Goodness Koneh mohla opustit uprchlický tábor a odcestovat od České republiky, a že poškozená obdrží za svou pomoc odměnu ve výši 15% z celého dědictví. Poškozená na základě těchto příslibů a též dokumentů, které jí uvedené osoby zaslaly e-mailem (výpisu z účtu, úmrtního listu, prohlášení banky a podobně – otřesně amatérského provedení, podotýkám) zaslala částku 1 870,- EUR (přibližně 48 928,- CZK) na daný účet pro příjemce jménem John N. Gomes, bytem Dakar, Senegal. Po zaslání této částky žádný převod částky 4 500 000,- USD na účet poškozené pochopitelně proveden nebyl a shora uvedené osoby po poškozené pod záminkou nutnosti opatření potvrzení o původu 4 500 000,- USD požadovaly další finanční prostředky (cca 10 000,- EUR – s jídlem roste chuť), k jejich převodu však již – ovšem pouze díky zásahu příbuzných poškozené! – nedošlo. Poškozenou nezarážalo ani to, že ji pachatel či pachatelé zpočátku zjevně považovali za muže, který má o nebohou Goodnes Koneh zájem minimálně částečně sexuálně motivovaný, neboť ji v počátečních e-mailech oslovovali „miláčku“ a ujišťovali ji o lásce Goodnes Koneh k ní ☺. Jakmile ale poškozená prozřela a pochopila, že se stala obětí podvodu, požadovala okamžité šetření věci prostřednictvím „tajných služeb“.

Daný případ je v současnosti stále prověřován. Byla zpracována žádost o právní pomoc do Senegalu, je však v podstatě jisté, že věc bude odložena, neboť nelze předpokládat získání relevantních informací umožňujících další postup v trestním řízení (vlastně budeme rádi, když nám senegalské orgány vůbec odpovědí).

6.

Poškozený prostřednictvím internetové inzerce prodával auto – veterána. Kontaktoval jej zájemce z Velké Británie (veškerá komunikace probíhá e-mailem) a jako prostředek úhrady nabídl šek s tím, že tento bude vypsán na vyšší částku, než jakou činila kupní cena auta. „Přebytek“ byl určen na úhradu přepravy, kterou měl zařídit poškozený dle instrukcí kupujícího (zaslat peníze na kupujícímu udanou adresu údajného přepravce, s nejvyšší pravděpodobností komplice kupujícího). Kupující sice skutečně zaslal šek na dohodnutou částku, ale zároveň na poškozeného tlačil, aby přepravu auta uhradil co nejdříve, ještě před ověřením platnosti a krytí šeku a argumentoval tím, že peníze (i za přepravu) přece budou poškozenému bankou na základě šeku vyplaceny. Následně však vyšlo najevo, že šek byl odcizený a banka žádné peníze nevyplatila. V tomto případě byl poškozený ostražitý a nenechal se dotlačit k hrazení (údajně) přepravy dříve, než byl šek ověřen, pachatel tak přišel zkrátka. Policie ČR však eviduje množství obdobných případů, kdy pachatelé peníze skutečně vylákali.

Nelze opomenout, že trestná činnost páchaná prostřednictvím internetové sítě nemusí zasahovat pouze do majetkové sféry poškozených. V této druhé velké skupině zmiňujeme trestné činy se sexuálním podtextem zaměřené proti svobodě poškozených a proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Při jejich právní kvalifikaci vždy záleží na konkrétních okolnostech a ač se na první pohled jedná o velmi podobné případy, právní kvalifikace se může značně lišit, proto uvádím nejprve výčet nejčastěji v úvahu přicházejících trestných činů:

§ 175

Vydírání

(1) *Kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo peněžitým trestem.*

(2) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,*

a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,*

b) *spáchá-li takový čin nejméně se dvěma osobami,*

c) *spáchá-li takový čin se zbraní,*

d) *způsobí-li takovým činem značnou škodu,*

e) *spáchá-li takový čin na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti, nebo*

f) *spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání.*

(3) *Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,*

a) *způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,*

b) *spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312), nebo*

c) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu.

(4) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

(5) Příprava je trestná.

§ 186

Sexuální nátlak (jde o novou skutkovou podstatu zavedenou trestním zákoníkem od 1.1.2010)

(1) Kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, nebo

kdo k takovému chování přiměje jiného zneužívaje jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán pachatel, který přiměje jiného k pohlavnímu styku, k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování zneužívaje jeho závislosti, nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) na dítěti, nebo

b) nejméně se dvěma osobami.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 na osobě ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení, zabezpečovací detence, ochranné nebo ústavní výchovy anebo v jiném místě, kde je omezována osobní svoboda, nebo

c) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny.

(5) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let, nebo

b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(6) Odnětím svobody na deset až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 smrt.

(7) Příprava je trestná.

§ 202

Svádění k pohlavnímu styku

(1) Kdo nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti nebo jinému za pohlavní styk s dítětem, pohlavní sebeukájení dítěte, jeho obnažování nebo jiné srovnatelné chování za účelem pohlavního uspokojení úplatu, výhodu nebo prospěch, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let,

b) spáchá-li takový čin ze zavrženíhodné pohnutky,

c) pokračuje-li v páčání takového činu po delší dobu, nebo

d) spáchá-li takový čin opětovně.

Případy:

7.

Šestnáctiletá poškozená si vytvořila profil na serveru www.libimseti.cz a uveřejnila na něm svou fotku. Jednoho dne ji prostřednictvím tohoto profilu kontaktoval neznámý muž a napsal jí, že je velice hezká - že se zabývá modelingem a že by jí zaplatil za erotické fotky. Nějaký čas si spolu dopisovali, přičemž muž slíbil za odeslání 10 erotických fotografií zaplatit 4.000,- Kč. Platbu podmínil doručením fotografií. Poškozená mu nakonec uvěřila a zaslala mu požadované erotické fotky. On jí následně odepsal, že jí žádné peníze nepošle, ale že chce, aby mu poslala své erotické video – v opačném případě že její erotické fotky rozešle jejím známým a zveřejní je na svém profilu. Poškozená se následně obrátila na policii, která pachatele pomocí IP adres, z nichž se k webu připojoval, našla. Pro poškozenou však jistě nebylo příjemné, že byli o věci informováni její rodiče a že se její erotické fotografie staly součástí vyšetřovacího spisu...

8.

Sedmnáctiletá poškozená uveřejnila na internetu inzerát, že se právě rozešla s přítelem a hledá nového pro intimní vztah. Na tento inzerát zareagoval čtyřadvacetiletý mladík, který poškozenou následně během tří měsíců opakovaně kontaktoval na její e-mail a mobilní telefon prostřednictvím sms, přičemž ji žádal o zaslání jejích erotických fotografií, za což jí nabídl dobítí kreditu na jejím mobilu a finanční hotovost. Poškozená mu vyhověla, pořídila své fotografie v erotických polohách ve spodním prádle i zcela nahá, detailní záběry svých genitálií nevyjímaje, a v podstatě neznámému mladíkovi je poslala. Mladík si pak prostřednictvím sms vynucoval zaslání dalších erotických fotografií, a to pod pohrůzkou zveřejnění již získaných fotografií na internetu a v okolí místa jejího bydliště, jejího únosu a znásilnění. Tentýž mladík dále po další poškozené, šestnáctileté dívce, požadoval, aby mu zatelefonovala a uváděla svůj popis s tím, že pokud mu nevyhoví, zveřejní její telefonní číslo v erotických inzerátech a na sex-seznamkách. Mladík byl ztotožněn, obviněn a souzen jednak pro trestný čin svádění k pohlavnímu styku, jednak pro trestný čin vydírání. Obě poškozené ovšem musely opakovaně vypovídat a výše uvedené situace popsat, erotické situace první poškozené taktéž tvořily součást trestního spisu a byl jimi prováděn důkaz před soudem.

9.

Čtrnáctiletá poškozená si vytvořila profil na serveru www.lide.cz. Jednoho dne ji na tomto profilu kontaktoval neznámý muž a chtěl s ní chatovat. S tímto souhlasila a během chatování neznámému muži sdělila svůj telefon, kde bydlí, kolik je jí let, kam chodí do školy apod. Následně jí neznámý muž začal telefonovat a během hovoru se dožadoval, aby s ním prováděla tzv. sex po telefonu. Telefonoval čím dál častěji a vyhrožoval, že pokud mu přestane telefonovat nebo pokud nepřistoupí na jeho hru, ublíží její mamince. Této výhrůžky se bála, neboť neznámý muž díky chatování věděl, kde bydlí. Poškozená se nakonec svěřila matce, která kontaktovala policii. Ta však pachatele nedohledala, neboť tento volal z veřejné telefonní sítě z Ukrajiny.

Jako samostatnou podskupinu trestných činů se sexuálním podtextem je možno vnímat:

§ 191

Šíření pornografie

(1) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, v němž se projevuje násilí či neúcta k člověku, nebo které popisuje, zobrazuje nebo jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Kdo písemně, fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo

a) nabízí, přenechává nebo zpřístupňuje dítěti, nebo

b) na místě, které je dětem přístupné, vystavuje nebo jinak zpřístupňuje,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) jako člen organizované skupiny,

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo

b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 192

Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií

(1) Kdo přechovává fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě, bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.

(2) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě, anebo

kdo kořistí z takového pornografického díla,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až šest let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 2

a) jako člen organizované skupiny,

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na tři léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 2

a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo

b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

Případy:

10.

Povahu a následky svého jednání hrubě neodhadlo asi 35 žáků základní školy, kteří si mezi sebou prostřednictvím e-mailu či ICQ poslali pornografickou fotografii jejich

čtrnáctileté spolužačky. Žáci, kterým bylo v době jejich jednání nejméně patnáct let, se tím dopustili provinění šíření pornografie a byli šetřeni Policií ČR. Část z nich pak za toto jednání byla řešena soudem pro mládež, u většiny se státní zástupce spokojil s tím, že poté, co odpracovali uložený počet hodin společensky prospěšné činnosti (typicky pomocné práce pro obec, kde bydleli), odstoupil od jejich trestního stíhání. Na takovýto postup ovšem mladiství nemají nárok a záleží na uvážení státního zástupce.

11.

Zvědavé milence může vděčit za své trestní stíhání jistý muž, který měl dětské pornografie (fotografií a videí) plnou emailovou schránku. Milenka nelenila a tuto skutečnost oznámila Policii ČR. Je nutno si uvědomit, že již samotné přechovávání dětské pornografie je trestným činem. Dítětem trestní zákoník označuje osobu mladší osmnácti let!

Skupina trestných činů páchaných proti, které lze dle terminologie trestního zákoníku označit za trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných:

§ 353

Nebezpečné vyhrožování

(1) *Kdo jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.*

(2) *Odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1*

a) jako člen organizované skupiny,

b) vůči dítěti nebo těhotné ženě,

c) se zbraní,

d) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti, nebo

e) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

§ 358

Výtržnictví

(1) *Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, anebo hrubým způsobem ruší přípravu nebo průběh organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.*

(2) *Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1*

a) opětovně, nebo

b) jako člen organizované skupiny.

Případy:

12.

Jiný pachatel – jednadvacetiletý mladík – neunesl rozchod se svou o čtyři roky mladší přítelkyní a prostřednictvím internetového serveru „Seznam Lidé“ a komunikační služby ICQ jí zasílal vulgární a výhružné zprávy, v nich jí vyhrožoval smrtí, obdobně jednal i vůči dalším dvěma dívkám. Byl trestně stíhán a pravomocně odsouzen pro trestný čin násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 197a odst. 1 starého trestního zákona, nyní by toto jednání bylo posouzeno jako výše uvedený trestný čin nebezpečné vyhrožování.

13.

V 9. třídě docházelo k šikaně – skupina vrstevníků si vyhlédla čtrnáctiletého spolužáka a všemožně mu ztrpčovala život. Jednoho dne jej po vyučování vylákali na školní hřiště, kde na něj čekala celá třída, před jejímiž zraky skupina vyzvala šikanovaného spolužáka na "čestný" souboj. Poškozený věděl, že nemá šanci zvítězit, a proto se útoku vůbec nebránil. To útočníky neodradilo od toho, aby jej – za mohutného povzbuzování přihlížejících – řádně nezmlátili. Jeden z přihlížejících si vše nahrával na mobilní telefon a druhý den nahrávku zveřejnil na serveru www.youtube.com. Díky této nahrávce se o incidentu dozvěděla policie, pro kterou již nebyl problém pachatele identifikovat. Při vyšetřování se pak zaměřila nejen na ty, kteří se do napadání aktivně zapojovali, ale i na ty, kteří jen přihlíželi a nijak nezakročili. Kromě trestného činu výtržnictví dle § 358 trestního zákoníku mohly být samozřejmě spáchány i trestné činy ublížení na zdraví, podněcování k trestnému činu, které zde však nejsou předmětem naší pozornosti.

Trestné činy týkající se autorského práva a podnikatelské činnosti:

§ 270

Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi

(1) Kdo neoprávněně zasáhne nikoli nepatrně do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému či zvukově obrazovému záznamu, rozhlasovému nebo televiznímu vysílání nebo databázi, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty bude pachatel potrestán,

a) vykazuje-li čin uvedený v odstavci 1 znaky obchodní činnosti nebo jiného podnikání,

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch nebo způsobí-li tím jinému značnou škodu, nebo

c) dopustí-li se takového činu ve značném rozsahu.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu nebo způsobí-li tím jinému škodu velkého rozsahu, nebo

b) dopustí-li se takového činu ve velkém rozsahu.

§ 230

Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací

(1) Kdo překoná bezpečnostní opatření, a tím neoprávněně získá přístup k počítačovému systému nebo k jeho části, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Kdo získá přístup k počítačovému systému nebo k nosiči informací a

*a) neoprávněně užije data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací,
b) data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací neoprávněně vymaže nebo jinak zničí, poškodí, změní, potlačí, sníží jejich kvalitu nebo je učiní neupotřebitelnými,*

c) padělá nebo pozmění data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací tak, aby byla považována za pravá nebo podle nich bylo jednáno tak, jako by to byla data pravá, bez ohledu na to, zda jsou tato data přímo čitelná a srozumitelná, nebo

d) neoprávněně vloží data do počítačového systému nebo na nosič informací nebo učiní jiný zásah do programového nebo technického vybavení počítače nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou újmu nebo získat sobě nebo jinému neoprávněný prospěch, nebo

b) v úmyslu neoprávněně omezit funkčnost počítačového systému nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) způsobí-li takovým činem značnou škodu,

c) způsobí-li takovým činem vážnou poruchu v činnosti orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci,

d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo

e) způsobí-li takovým činem vážnou poruchu v činnosti právnické nebo fyzické osoby, která je podnikatelem.

(5) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

Případy:

14.

Pro trestný čin porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi byl stíhán podnikavec, který na svou internetovou adresu, kde poskytoval přehled o ubytovacích zařízeních, zkopíroval úplně nebo z části informace z podobně zaměřených internetových adres, tedy kopíroval databáze či části databází a tyto uveřejnil na svých stránkách.

15.

Pachatel byl zaměstnancem společnosti XY s.r.o., kde pracoval na pozici konstruktéra. V souladu s pracovní smlouvou, kterou se svým zaměstnavatelem uzavřel, byl povinen zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které mají být podle společnosti utajeny, a to i po skončení pracovního poměru. Pracoval na

počítači se soubory obsahujícími výkresovou dokumentaci výrobního programu ve vlastnictví společnosti XY s.r.o., a to mimo jiné přívěsného vozíku na přepravu speciální sklízecí techniky. Bez vědomí a svolení zaměstnavatele zkopíroval na jiný nosič informací adresářové, souborové a datové struktury pevného disku tohoto počítače a blíže nezjištěným způsobem je nainstaloval do počítačů ve vlastnictví konkurenčního podnikatele YZ a následně na části těchto souborů prováděl editaci těchto souborů v třicetidenní zkušební verzi programu VariCAD, a to ve prospěch podnikatele YZ, ačkoli byl stále zaměstnancem společnosti XY s.r.o. Data následně uložil na počítač v majetku podnikatele YZ. Tento pak uzavřel smlouvu na dodávku vozíků v hodnotě téměř 500 000,- Kč s japonskou společností, která byla původně odběratelem společnosti XY s.r.o. Byl stíhán pro trestný čin zneužití záznamu na nosiči informací dle starého trestního zákona, což nyní odpovídá trestnému činu neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací dle § 230 trestního zákoníku.

16.

Další chytrák zaměstnaný jako obsluha benzínové stanice odebíral finanční hotovost z denní tržby, kdy se tak obohatil o téměř 100.000,-Kč, a své jednání zakrýval tím, že v databázovém souboru *prodeje.dbf* evidenčního počítačového programu *SHOP 2000* bez toho, že by mu bylo zaměstnavatelem sděleno potřebné administrátorské heslo, neoprávněně přepisoval data vystavených paragonů na data dřívější tak, aby se vybrané paragony společně s částkou, na základě nich přijatou, neobjevily v konečném každodenním vyúčtování. Byl stíhán pro trestné činy zpronevěry a poškození a zneužití záznamu na nosiči informací dle starého trestního zákona, což nyní odpovídá trestnému činu neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací dle § 230 trestního zákoníku.

A malý dodatek:

komentář trestního zákoníku k trestnému činu porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi dle § 270 trestního zákoníku říká: „zhotovení autorského díla pro osobní potřebu ve smyslu § 30 odst. 1, 2 autorského zákona není neoprávněným zásahem do chráněných autorských a souvisejících práv ve smyslu § 270 odst. 1 trestního zákoníku. Přitom autorský zákon nevyklučuje legální zhotovení většího počtu takových rozmnoženin pro osobní potřebu, pokud to není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani tím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora, a nezáleží rovněž na tom, z jakého zdroje je pořízena rozmnoženina díla pro osobní potřebu (může jím být např. i nelegálně opatřená jiná rozmnoženina díla). To však neplatí, je-li autorským dílem počítačový program, jehož rozmnoženinu nelze zhotovit ani pro osobní potřebu ve smyslu § 30 odst. 1, 2 autorského zákona, ale jen v případech vymezených v ustanovení § 66 autorského zákona“ (resp. rozmnoženinu zhotovit pochopitelně lze, ale jedná se již o užití díla ve smyslu § 12 autorského zákona, o zásah do autorského práva – neuplatňuje se zde tedy tzv. „volné užití“ pro osobní potřebu popsané shora)

- tzn. „vypalování filmů, hudby, hudebních klipů, atd. na CD či DVD za účelem jejich šíření nebo uploadování (=vkládání) filmů na internet opravdu není OK! Pro počítačový program platí přísnější pravidla, kdy jej nelze rozmnožit ani pro osobní potřebu.

Další s naším tématem přímo související skutkové podstaty:

§ 231

Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat

(1) *Kdo v úmyslu spáchat trestný čin porušení tajemství dopravovaných zpráv podle § 182 odst. 1 písm. b), c) nebo trestný čin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 1, 2 vyrobí, uvede do oběhu, doveze, vyveze, proveze, nabízí, zprostředkuje, prodá nebo jinak zpřístupní, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává*

a) zařízení nebo jeho součást, postup, nástroj nebo jakýkoli jiný prostředek, včetně počítačového programu, vytvořený nebo přizpůsobený k neoprávněnému přístupu do sítě elektronických komunikací, k počítačovému systému nebo k jeho části, nebo

b) počítačové heslo, přístupový kód, data, postup nebo jakýkoli jiný podobný prostředek, pomocí něhož lze získat přístup k počítačovému systému nebo jeho části,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty nebo zákazem činnosti.

(2) *Odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty bude pachatel potrestán,*

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) *Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.*

§ 232

Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti

(1) *Kdo z hrubé nedbalosti porušením povinnosti vyplývajících ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uložené podle zákona nebo smluvně převzaté*

a) data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací zničí, poškodí, pozmění nebo učiní neupotřebitelnými, nebo

b) učiní zásah do technického nebo programového vybavení počítače nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat,

a tím způsobí na cizím majetku značnou škodu, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) *Odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.*

§ 182

Porušení tajemství dopravovaných zpráv

(1) *Kdo úmyslně poruší tajemství*

a) uzavřeného listu nebo jiné písemnosti při poskytování poštovní služby nebo přepravované jinou dopravní službou nebo dopravním zařízením,

b) datové, textové, hlasové, zvukové či obrazové zprávy posílané prostřednictvím sítě elektronických komunikací a přiřaditelné k identifikovanému účastníku nebo uživateli, který zprávu přijímá, nebo

c) neveřejného přenosu počítačových dat do počítačového systému, z něj nebo v jeho rámci, včetně elektromagnetického vyzařování z počítačového systému, přenášejícího taková počítačová data,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch

a) prozradí tajemství, o němž se dozvěděl z písemnosti, telegramu, telefonního hovoru nebo přenosu prostřednictvím sítě elektronických komunikací, který nebyl určen jemu, nebo

b) takového tajemství využije.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin ze zavrženíhodné pohnutky,

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo

d) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako úřední osoba,

b) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu, nebo

c) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

(5) Zaměstnanec provozovatele poštovních služeb, telekomunikační služby nebo počítačového systému anebo kdokoli jiný vykonávající komunikační činnosti, který

a) spáchá čin uvedený v odstavci 1 nebo 2,

b) jinému úmyslně umožní spáchat takový čin, nebo

c) pozmění nebo potlačí písemnost obsaženou v poštovní zásilce nebo dopravovanou dopravním zařízením anebo zprávu podanou neveřejným přenosem počítačových dat, telefonicky, telegraficky nebo jiným podobným způsobem,

bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.

(6) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 5 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 183

Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí

(1) Kdo neoprávněně poruší tajemství listiny nebo jiné písemnosti, fotografie, filmu nebo jiného záznamu, počítačových dat anebo jiného dokumentu uchovávaného v soukromí jiného tím, že je zveřejní, zpřístupní třetí osobě nebo je jiným způsobem použije, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový nebo jiný prospěch, způsobit jinému škodu nebo jinou vážnou újmu, anebo ohrozit jeho společenskou vážnost.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin vůči jinému pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo

d) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

Prostřednictvím internetu lze samozřejmě páchat řadu trestných činů zde neuvedených (např. trestný čin nebezpečné pronásledování dle § 354, šíření poplašné zprávy dle § 357, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob dle § 355, podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356, podněcování k trestnému činu dle § 364, schvalování trestného činu dle § 365, pomluva dle § 184, projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobody člověka dle § 404, popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia dle § 405 trestního zákoníku, atd.) Avšak vzhledem k tomu, že život přináší různé situace a lidská fantazie je bezbřehá, nelze podat jejich vyčerpávající a jednoznačný výčet.

Odkazy na konec:

http://technet.idnes.cz/cesi-facebooku-nebezpecne-veri-falesne-krasavici-naletelo-60-procent-112-/sw_internet.asp?c=A091117_171036_sw_internet_pka

http://zpravy.idnes.cz/deti-na-internetu-riskuji-sve-fotky-posilaji-pedofilum-za-kredit-do-mobilu-1ul-/domaci.asp?c=A091122_195910_domaci_vel

<http://www.novinky.cz/zahranicni/192752-vykradaci-bytu-maji-noveho-komplice-twitter-facebook-a-dalsi.html>

<http://tn.nova.cz/magazin/hi-tech/mobil/mobily-a-facebook-pouzivaji-mladi-nejen-ke-spehovani.html>

<http://www.novinky.cz/domaci/193382-pirati-zene-protelefonovali-milion-a-pul-podle-uradu-musi-platit-ona.html>

<http://www.novinky.cz/internet-a-pc/191755-stovky-firem-ohrozuje-zneuzivani-jejich-pocitacu.html>

<http://www.novinky.cz/internet-a-pc/188971-kvuli-podvodnemu-mailu-prisla-ceska-o-617-tisic-korun.html>